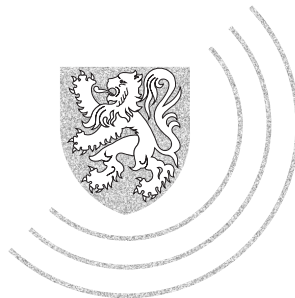

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

3 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981
betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.....	13
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	17
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	35

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Situering voorstel

1.1. Begrip afvalstof

Het begrip afvalstof, zoals gedefinieerd in het afvalstoffendecreet (artikel 2,1°), is letterlijk overgenomen uit de Richtlijn 91/156/EEG van de Raad van 18 maart 1991 tot wijziging van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad.

Het is dus een Europees-rechtelijk begrip dat verder wordt ingevuld door de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie te Luxemburg.

Bedoeling van dit voorstel is om in het afvalstoffendecreet een bepaling in te voegen die verder verduidelijkt wat onder een afvalstof moet worden verstaan, en onder welke voorwaarden een stof of een voorwerp geen afvalstof is. Bedoeling is de rechtszekerheid voor de actoren in de sector te garanderen.

Deze bepaling werd getoetst aan de arresten van het Europees Hof van Justitie en zal ook aan de Europese Commissie worden genotificeerd.

Het voorstel heeft niet tot doel het dispers gebruik van afvalstoffen als secundaire grondstof verder in te vullen, maar is beperkt tot het verduidelijken van het rechtstreeks gebruik van een stof/afvalstof in een vergunde inrichting.

1.2. Rol van de provincies

Deze decreetswijziging omhelst de decretale verankering van de permanent coördinerende rol van de provincies binnen het kader van het Vlaamse afvalbeleid, zoals vermeld in actie 2 en actie 3bis van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007, goedgekeurd op 18 december 2002 door de Vlaamse regering. Deze acties concretiseren de conclusies van het kerntakendebat omtrent de rol van de verschillende bestuurlijke niveaus voor wat betreft huishoudelijke afvalstoffen.

2. Commentaar bij de artikelen

2.1. Begrip afvalstof

Voorgesteld wordt om in het afvalstoffendecreet te verduidelijken dat een stof of voorwerp geen afvalstof is indien ze rechtstreeks, in totaliteit en zonder speciale voorbehandeling ingezet wordt in een vergunde inrichting ter vervanging van een primaire grondstof, waarbij de stof aan de vigerende productnormering inclusief de milieuhygiënische aspecten voldoet en inzake aard, samenstelling en impact op mens en milieu vergelijkbaar is met de primaire grondstof die ze vervangt.

Een stof of voorwerp die hergebruikt wordt voor het oorspronkelijke doel, eventueel na een kleine herstelling of een eenvoudige behandeling, is eveneens geen afvalstof.

De begrippen stof of voorwerp zijn in overeenstemming in met de definitie van afvalstof van het afvalstoffendecreet, zoals bepaald in artikel 2, 1°, ervan, namelijk elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

Met rechtstreeks wordt bedoeld onmiddellijk van bedrijf A naar bedrijf B, of m.a.w. zonder enige verwerking bij derden.

Onder in totaliteit moet begrepen worden dat de volledige fractie voldoet aan de criteria van de beslissingsboom, d.w.z. de andere criteria.

Een speciale voorbehandeling is een andere voorbehandeling dan deze die ook de grondstof of het tussenproduct normalerwijze moet ondergaan om inzetbaar te zijn.

Een vergunde inrichting is een overeenkomstig bijlage I van titel I van het Vlarem als hinderlijk ingedeelde inrichting die behoort tot de eerste, tweede of derde klasse, en die heeft voldaan aan haar vergunnings- respectievelijk meldingsplicht, conform de bepalingen van titel I van het Vlarem.

Een primaire grondstof is een stof zoals bijvoorbeeld een erts, een andere delfstof, een natuurlijke grondstof of een daaruit afgeleid, intentioneel

voortgebracht materiaal, die op de markt wordt gebracht voor rechtstreeks gebruik, of met het oog op de productie van andere materialen of voorwerpen.

Wat betreft vigerende productnormering, incl. milieuhygiënische aspecten, kunnen deze termen worden uiteengesplitst in :

- ‘product’ : definitie over te nemen uit RL 98/34/EG, met name alle producten die industrieel worden vervaardigd, en alle landbouwproducten, met inbegrip van visproducten ;
- ‘norm’ : definitie over te nemen uit RL 98/34/EG, met name een technische specificatie die door een erkende instelling met normatieve activiteiten voor herhaalde of voortdurende toepassing is goedgekeurd, waarvan de inachtneming niet verplicht is en die tot de volgende categorieën behoort :
 - een internationale norm, zijnde een norm die door een internationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld ;
 - een Europese norm, zijnde een norm die door een Europese normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld ;
 - een nationale norm, zijnde een norm die door een nationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld.

Waarbij onder technische specificatie moet worden begrepen (eveneens cf. RL 98/34/EG) :

- een specificatie die voorkomt in een document ter omschrijving van de vereiste kenmerken van een product, zoals kwaliteitsniveau, prestaties, veiligheid of afmetingen, met inbegrip van de voor het product geldende voorschriften inzake verkoopbenaming, terminologie, symbolen, beproeving en beproevingsmethoden, verpakking, het merken of etiketteren en de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures ;
- ‘incl. milieuhygiënische aspecten’ : de reglementeringen inzake eigenschappen en samenstelling van producten, uitgevaardigd in uitvoering van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter be-

scherming van het leefmilieu en de volksgezondheid.

Inzake aard, samenstelling en impact op mens en milieu vergelijkbaar met de primaire grondstof moet worden aangetoond aan de hand van objectieve gegevens, indien nodig gestaafd door een analyseverslag. Deze objectieve gegevens moeten aantonen dat er ten gevolge van de samenstelling van de stof bij de inzet ervan geen significant additioneel risico ontstaat ten opzichte van de inzet van de primaire grondstof.

Hergebruik is het opnieuw aanwenden van een product en/of materialen voor hetzelfde doel of voor een soortgelijk doel als waarvoor zij oorspronkelijk bestemd waren. Dit is de definitie opgenomen in het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007.

Een kleine herstelling of eenvoudige behandeling is een herstelling of behandeling die dient uitgevoerd te worden om de stof of voorwerp opnieuw in goede of bruikbare staat te brengen voor het oorspronkelijke doel. Onder klein en eenvoudig moet de normale betekenis uit van Dale beschouwd worden. Als een andere verklaring hiervoor kan gezegd worden dat er geen vergunning of melding conform Vlare I vereist is.

De procedure die moet gevolgd worden, is de volgende :

- een producent van een stof of een voorwerp zal zijn vragen over het al dan niet een afvalstof zijn per aangetekend schrijven moeten indienen bij de OVAM. De OVAM beslist over de vragen met betrekking tot de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof. Deze beslissing wordt bekend gemaakt binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de vraag ;
- binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de OVAM over de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof kan door de aanvrager beroep ingesteld worden bij een daartoe door de Vlaamse regering opgerichte commissie die advies geeft aan de Leefmilieuminister binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van het beroep. De minister heeft dan 30 dagen om te komen tot een beslissing. De beslissing van de minister over het beroep wordt per aangetekend schrijven aan de beroeper, de commissie en de OVAM betekend.

Het is de Vlaamse regering die de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de commissie bepaalt.

2.2. Rol van de provincies

Uitgaande van de conclusies van het kerntakendebat wordt voorgesteld om in het afvalstoffendecreet de coördinerende rol van de provincies te verduidelijken en uit te breiden. De provincies kunnen naast preventief coördinerend ook pro-actief coördinerend optreden om uitvoering te geven aan de doelstellingen en taakstellingen van het Vlaamse afvalbeleid. Anderzijds blijven de gemeenten, al dan niet gegroepeerd in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, bevoegd voor de eindverwerking. Indien door de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geen structurele oplossing wordt gevonden voor de eindverwerking van huishoudelijke afvalstoffen, kunnen de provincies de organisatie van de eindverwerking, binnen het kader van het Vlaamse afvalbeleid, bindend sturen.

De provinciale overlegplatformen rond huishoudelijke afvalstoffen zijn hierbij de fora om het afvalbeleid gevoerd op het grondgebied van de provincies, op te volgen en indien nodig bij te sturen conform het Vlaamse afvalbeleid. Deze fora dragen bij tot de realisatie van de bovenvermelde taken van de provincies.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw
en Ontwikkelingssamenwerking,*

Ludo SANNEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981
betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 2 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, zoals gewijzigd bij decreet van 20 april 1994 wordt een artikel 2 bis ingevoegd dat luidt als volgt :

“Artikel 2bis

§ 1. Een stof of voorwerp is geen afvalstof indien ze rechtstreeks, in totaliteit en zonder speciale voorbehandeling ingezet wordt in een vergunde inrichting ter vervanging van een primaire grondstof, waarbij de stof aan de vigerende productnormering inclusief de milieuhygiënische aspecten voldoet en inzake aard, samenstelling en impact op mens en milieu vergelijkbaar is met de primaire grondstof die ze vervangt.

Een stof of voorwerp die hergebruikt wordt voor het oorspronkelijke doel, eventueel na een kleine herstelling of een eenvoudige behandeling, is eveneens geen afvalstof.

§ 2. Vragen over of de aanduiding van een stof of voorwerp al dan niet een afvalstof is, worden per aangekend schrijven ingediend bij de OVAM. De OVAM beslist over de vragen met betrekking tot de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof. Deze beslissing wordt bekend gemaakt binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de vraag.

§ 3. Binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de OVAM over de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof kan door de aanvrager beroep ingesteld worden bij een daartoe door de Vlaamse regering opgerichte commissie die uitspraak doet binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van het beroep. De beslissing van de commissie over het beroep wordt per aangetekend schrijven aan de beroeper en de OVAM betekend.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de commissie.”.

Artikel 3

In artikel 15 van hetzelfde decreet wordt § 1 vervangen door wat volgt :

“§ 1. Elke gemeente draagt er, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor dat de huishoudelijke afvalstoffen maximaal worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en worden verwerkt overeenkomstig artikelen 14 en 16, § 1 en § 2.”.

Artikel 4

In artikel 16 van hetzelfde decreet wordt § 5 vervangen door wat volgt :

“§ 5. Wanneer een gemeente of een provincie de haar door of krachtens deze afdeling of door de plannen bedoeld in artikel 35 opgelegde verplichtingen niet nakomt binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn en hierdoor het algemeen belang schaadt, kan de Vlaamse regering, na ingebrekestelling bij een met redenen omkleed besluit, in de plaats treden van de gemeente of de provincie in kwestie voor de uitvoering van alle maatregelen die nodig zijn om de voormelde verplichtingen na te komen. Het Vlaamse Gewest kan de kosten van de bedoelde maatregelen verhalen op de gemeente of de provincie.”.

Artikel 5

In artikel 16 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 6bis, 6ter, 6quater, 6quinquies en 6sexies toegevoegd, die luiden als volgt :

“§ 6bis. Onverminderd § 5 nemen de provincies tegen uiterlijk 31 december 2007 de taak van de organisatie van de eindverwerking van de huishoudelijke afvalstoffen op zich. Onder organisatie wordt verstaan dat een provincie in uitvoering van en binnen het kader van de algemene beleidsbepaling van en sturing door het Vlaamse Gewest gemeenten in een aantal gevallen in functie van de doelstellingen van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen bindend kan sturen inzake de eindverwerking van huishoudelijke afvalstoffen.

In het geval van consensus tussen enerzijds de gemeenten en/of hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en anderzijds de provincie of in het geval dat een gemeente of een intergemeentelijk samenwerkingsverband geen structurele en duurzame oplossing vindt voor de eindverwerking van huishoudelijk afval, kan de organisatie verder gaan dan enkel een bindende sturing met name de bouw en exploitatie van een eindverwerkingsinstallatie. Als een provincie meent dat er geen structurele en duurzame oplossing aanwezig is dan dient ze dit aan te tonen via een ingevuld afwegingskader met economische, ecologische en sociale aspecten. Onder organisatie wordt niet verstaan dat de provincies zelf installaties zullen bouwen en exploiteren tenzij in de gevallen zoals hierboven vernoemd. Centraal bij de bindende sturing die de provincie binnen haar organisatie uitvoert, staat het laten respecteren door de lokale besturen van de doelstellingen van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen.

De gemeenten en provincies kunnen ook initiatieven nemen inzake de met huishoudelijk afval vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen. Zowel voor gemeenten als provincies liggen hier echter geen verplichtingen.

§ 6ter. Provincies kunnen niet enkel preventief coördinerend optreden als gemeenten in gebreke blijven, maar ook pro-actief om problemen te voorkomen of om een gezamenlijk beleid te voeren binnen het

kader van het Vlaamse afvalbeleid. De provinciale overlegplatforms zoals bedoeld in § 6quater zijn daartoe een van de geëigende kanalen. Dit betekent dat de provincies, naast de taak die ze blijven hebben om gemeenten die achterblijven bij te trekken, ook gemachtigd zijn om hun gemeenten te verplichten vigerende gewestelijke uitvoeringsplannen zoals bedoeld in artikel 35 na te leven. De provincies kunnen daartoe voor de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bindende beslissingen nemen als er binnen het provinciaal overlegplatform zoals bedoeld in § 6quater geen consensus is met de betrokken gemeente(n) of intergemeentelijk(e) samenwerkingsverband(en). Bij een consensus tussen enerzijds de gemeenten en/of hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en anderzijds de provincie kan de provincie ook andere taken op zich nemen waarover de bedoelde consensus handelt.

§ 6quater. Per provincie wordt een provinciaal overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen opgericht.

De provinciale overlegplatformen bestaan uit vertegenwoordigers van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeenten, de provincie en het Vlaamse Gewest. Deze worden aangeduid door hun respectievelijke besturen.

De provinciale overlegplatformen hebben als taak :

- 1° de samenwerking tussen de lokale besturen en de provincies uit te werken, met prioritaire inzet naar de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen ;
- 2° de uitwisseling en afstemming van sensibiliseringsacties ;
- 3° de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar het afvalbeleid minder goede resultaten haalt bij te sturen ;
- 4° innovatieve projecten te gaan initiëren of ondersteunen met bijzondere aandacht voor projecten die voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen centraal stellen.

De informatiedoorstroming tussen het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen en de provinciale overlegplatformen gebeurt volgens afspraak.

§ 6quinquies. Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie staat voor de gemeenten en hun samenwerkingsverbanden een beroepsmogelijkheid open bij de Vlaamse minister van Leefmilieu. Dit beroep moet via een aangetekend schrijven bij de Vlaamse minister van Leefmilieu ingesteld worden. De Vlaamse minister van Leefmilieu start binnen de maand na ontvangst van het aangetekend schrijven onderhandelingen op en neemt binnen de zes maanden na de start van de onderhandelingen de eindbeslissing. Hiervoor roept de Vlaamse minister van Leefmilieu het advies in van het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in § 6sexies. Het Vlaams overlegplatform geeft uiterlijk vijf maanden na de start van de onderhandelingen een advies en dit bij voorkeur bij consensus, zoniet met meerderheid tegen minderheid met vermelding van minderheidsstandpunten. Het Vlaams overlegplatform en de Vlaamse minister van Leefmilieu dienen daarbij de vigerende plannen bedoeld in artikel 35 te respecteren.

§ 6sexies. Het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen is belast met de coördinatie, bijsturing en bewaking van de plannen bedoeld in artikel 35 wat betreft de huishoudelijke afvalstoffen.

In het Vlaams overlegplatform zijn minimaal vertegenwoordigers opgenomen van het Vlaams gewest, de provincies, de gemeenten en hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de bedrijven, de erkende kringloopcentra en belangenorganisaties.

Het Vlaams overlegplatform heeft als taak :

- 1° de samenwerking en het overleg tussen de verschillende bestuursniveau's, belangenorganisaties, erkende kringloopcentra en bedrijven te bevorderen en te stimuleren ;

- 2° jaarlijks de prioritaire acties inzake preventie, hergebruik, selectieve inzameling en eindverwerking vast te leggen (met een bijzonder aandacht voor acties die de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen centraal stellen) ;
- 3° de gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies waar het afvalbeleid minder goede resultaten haalt, bij te trekken ;
- 4° bij gebrek aan consensus tussen de gemeente, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies inzake de uitvoering van de in artikel 35 vermelde plannen wat betreft de huishoudelijke afvalstoffen advies te verstrekken aan de Vlaamse minister van Leefmilieu zoals bedoeld in § 6quinquies.”.

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2004.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking,

Ludo SANNEN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 10 september 2003

50/AXM/kv/brfAdvAfvstoffen

De heer SANNEN Ludo
Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en
Ontwikkelingssamenwerking
Alhambragebouw, Emile Jacqmainlaan 20, 7de verd.

1000 BRUSSEL

Betreft : Wijziging afvalstoffendecreet

Mijnheer de Minister,

Op 12 augustus vroeg u het advies van de SERV over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Dit voorontwerp beoogt enerzijds het afvalstoffendecreet aan te passen aan het kerntakendebat, anderzijds de definitie van afvalstoffen verder te verduidelijken.

Wat de definitie van afvalstoffen betreft, waardeert de raad het initiatief om de definitie van afvalstoffen duidelijker af te lijnen. Een correcte definitie van afvalstof mag de reïntegratie van stoffen en producten in het economisch proces niet bemoeilijken als deze reïntegratie vanuit milieu-standpunt de meest aangewezen oplossing is.

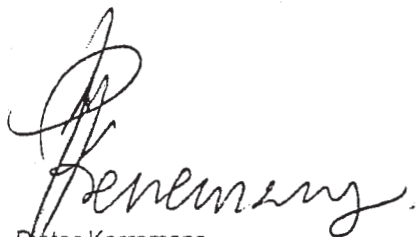
De raad wijst op mogelijke interpretatieverschillen met betrekking tot criteria in het voorontwerp.

Daarom wil de raad oproepen om een ronde tafel met alle actoren en betrokken partijen te organiseren teneinde de onduidelijkheid weg te werken om recyclage in Vlaanderen verder aan te moedigen door een concreet positief signaal te geven.

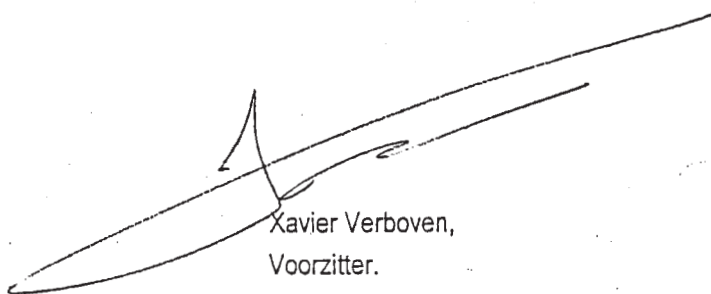
Verder wijst de raad er op dat de beroepscommissie onafhankelijk van OVAM moet kunnen functioneren.

Inzake de omzetting van de resultaten van het kerntakendebat in het afvalstoffendecreet heeft de raad geen opmerkingen.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans,
Administrateur-generaal.

Xavier Verboven,
Voorzitter.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

**MiNa-Raad
Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen**

**Advies
van 11 september 2003
over
de wijziging van het afvalstoffendecreet**

Inleiding

Op 12 augustus 2003 ontving de MiNa-Raad een adviesvraag van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen. De adviestermijn bedroeg 1 maand, wat in volle vakantieperiode krap is om een goed onderbouwd advies af te leveren.

Het voorontwerp wijzigt het afvalstoffendecreet op twee belangrijke punten. Het artikel 2 zou de definitie van afvalstof moeten verduidelijken door vast te leggen wanneer een stof of een voorwerp geen afvalstof is. Ook de procedure om een stof of voorwerp in te delen als afvalstof of als "geen afvalstof" wordt bepaald.

De artikels 3, 4 en 5 leggen de verdeling van de taken en bevoegdheden vast tussen de verschillende bestuursniveaus conform het kerntakendebat.

Het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV onthouden zich bij dit advies omdat ze over hetzelfde onderwerp in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen advies uitbrengen.

Prof. dr. R. F. Verheyen
Voorzitter MiNa-Raad

I. Definitie Afvalstoffen

1.1. Situering

- [1] **Visie van de Europese Commissie op de definitie van afvalstoffen.** Reeds in 1975 werd het begrip afvalstof gedefinieerd in de Europese kaderrichtlijn afvalstoffen¹ ². Deze definitie is het onderwerp geweest van veel discussie over het begrip afvalstof en over de afbakening tussen afvalstof en niet-afvalstof. Het Europese Hof van Justitie heeft waardevolle richtsnoeren gegeven voor de verduidelijking van deze definitie.

De Commissie heeft in een recente mededeling³ gesteld dat de definitie mogelijk verbeterd kan worden, maar dat de kritiek over de huidige definitie, vaak algemeen is en niet gestaafd⁴. Ze stelt ook dat de huidige definitie bedoeld is om een hoog niveau van milieubescherming te waarborgen, doordat deze berust op de overweging dat, wanneer men zich van een materiaal ontdoet, dat materiaal zou kunnen worden gebruikt of verwerkt op een wijze die schadelijk is voor het milieu en daarom als afval moet worden beschouwd. Daarom mogen voorstellen ter verbetering van de definitie van afvalstoffen geen concessies doen aan de doelstelling dat het milieu op een hoog niveau moet worden beschermd. Vooral wanneer bepaalde afvalstromen in een bepaalde fase als product zouden moeten worden beschouwd, zou dit alleen het geval kunnen zijn wanneer het materiaal geen bijzondere milieurisico's inhoudt die samenhangen met de aard van het materiaal als afvalstof.

Door de subjectieve aard van het begrip afvalstof zal iedere definitie toch een zekere vaagheid bezitten. Om die vaagheid te verminderen suggereert de Commissie om aan de definitie objectieve criteria toe te voegen die aangeven wanneer een specifiek materiaal of voorwerp afval wordt of er net geen wordt.

De Commissie is bereid een debat te houden over de definitie van afvalstoffen: *„Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat een wijziging van de definitie van afvalstoffen verstrekkingen zou hebben, terwijl een nieuwe definitie waarschijnlijk ook weer een zekere vaagheid met zich meebrengt. Daarom moeten discussies over de voor- en nadelen van de huidige definities en van alternatieven daarvoor ook gaan over mogelijkheden om de definitie soepeler toe te passen en de nalevingskosten te verminderen. Dit zou kunnen inhouden: (a) de ontwikkeling van doelstellingscriteria om te kunnen vaststellen wanneer bepaalde producten afval worden of om te kunnen vaststellen dat de nuttige toepassing van bepaalde afvalstoffen is voltooid, (b) een systematische toepassing van de mogelijkheden tot vrijstelling die het huidige wetgevingskader biedt en (c) de uitwerking van gemeenschappelijke richtsnoeren volgens welke de lidstaten de definitie per geval kunnen toepassen. Tot slot moet elk voorstel tot ver-*

¹ RICHTLIJN VAN DE RAAD van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen (75/442/EEG), PB L 194 van 25.7.1975, blz. 42-44/47

² Artikel 1, a) stelt „afvalstof”: elke stof of elk voorwerp behorende tot de in bijlage I genoemde categorieën waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

De Commissie stelt uiterlijk op 1 april 1993 volgens de procedure van artikel 18 een lijst op van de afvalstoffen die tot de categorieën van bijlage I behoren. Deze lijst wordt periodiek opnieuw bezien en zo nodig volgens dezelfde procedure gewijzigd;

³ Mededeling van de Commissie, Naar een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling, COM(2003) 301 definitief.

⁴ Een voorbeeld is de bewering dat recycleerbare materialen niet onder de definitie van afval zouden mogen vallen omdat de economische kosten van naleving van de afvalstoffenwetgeving en het negatieve imago dat kleeft aan de term „afvalstoffen” de opbouw van een concurrerende recyclingsector in de weg staan. De Europese Commissie stelt daarover dat die beweringen zelden gestaafd worden door een beoordeling van de werkelijke nalevingskosten.

betering worden ondersteund met duidelijke aanwijzingen dat de huidige definitie leidt tot niet te rechtvaardigen uitvoeringskosten of anderszins nadelige gevolgen met zich meebrengt, en ook duidelijk aantonen dat met het alternatieve voorstel een hoog niveau van milieubescherming is gewaarborgd."

[2] **Situatie in Nederland.** Nederland heeft in de Wet Milieubeheer de Europese definitie van afvalstof overgenomen. Het onderscheid tussen afvalstof en niet-afvalstof is in Nederland al diverse malen voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen gebracht. Daarbij zijn onder meer de volgende uitspraken gedaan:

- als afvalstoffen nuttig worden toegepast, betekent dat niet automatisch dat ze daardoor geen afvalstof meer zijn;
- als afvalstoffen een positieve economische waarde hebben, betekent dat niet automatisch dat ze daardoor geen afvalstof meer zijn;
- de nuttige toepassing van afvalstoffen in (productie)processen kan gelijk zijn aan de toepassing van niet-afvalstoffen in reguliere (productie)processen. Dit betekent echter niet automatisch dat de niet-afvalstoffen daardoor afvalstoffen zijn.

Als gevolg van jurisprudentie zijn criteria⁵ geformuleerd, die het bevoegd gezag voortaan gebruikt om te toetsen of een stof een afvalstof is of niet:

- De stof is gelijkwaardig aan een overeenkomstige primaire grondstof.
- De stof bezit dezelfde kenmerken als een grondstof.
- In de stof zitten geen andere verontreinigingen dan in de overeenkomstige primaire grondstof.
- De stof kan rechtstreeks, zonder dat een aan een afvalstof gerelateerde voorbehandeling nodig is, worden ingezet in een productieproces dat ook alleen op basis van primaire grondstoffen kan bestaan.
- De stof leent zich qua aard en samenstelling voor het gebruik (volgens oorspronkelijke bestemming) dat ervan wordt gemaakt.
- De stof is beoogd geproduceerd, waarbij de productie kan worden gestuurd.
- Door de inzet van de stof ontstaat geen enkel additioneel risico ten opzichte van de inzet van de reguliere primaire grondstof.
- Er hoeven geen bijzondere voorzorgsmaatregelen te worden getroffen voor de inzet van de stof.
- De stof heeft geen negatieve waarde.
- Er is een reguliere markt voor de stof.

Het niet voldoen aan een of meer criteria kan leiden tot de conclusie dat er sprake is van een afvalstof. Bedacht moet worden dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen de criteria beschouwt als aanwijzingen die een rol spelen bij het oordeel of er sprake is van een afvalstof of niet.

[3] **Voorstel voor Vlaanderen.** Voorgesteld wordt om in het afvalstoffendecreet te verduidelijken dat een stof of voorwerp geen afvalstof is

- indien ze rechtstreeks, in totaliteit en zonder speciale voorbehandeling ingezet wordt in een vergunde inrichting ter vervanging van een primaire grondstof,
- waarbij de stof aan de vigerende productnormering inclusief de milieuhygiënische aspecten voldoet en inzake aard, samenstelling en de impact op mens

⁵ Staatscourant 207 van donderdag 25 oktober 2003, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Afvalstof of niet? www.staatscourant.nl

en milieu vergelijkbaar is met de primaire grondstof die ze vervangt.

Een stof of voorwerp die hergebruikt wordt voor het oorspronkelijke doel, eventueel na een kleine herstelling of een eenvoudige behandeling, is eveneens geen afvalstof.

In de toelichting worden alle begrippen nader toegelicht.

Omtrent de procedure voor het aanvragen of een stof of voorwerp al of niet afval is, voorziet het voorstel dat OVAM een uitspraak doet. Er is ook een beroepsmogelijkheid door de aanvrager bij een daartoe door de Vlaamse regering opgerichte commissie.

1.2. Advies

[4] **Positief over verduidelijking van de wet.** De MiNa-Raad vindt een poging om de wet te verduidelijken in principe altijd positief. Evenwel mag een verduidelijking van de wet geen mogelijkheden creëren om de wet te ontwijken en moet de verduidelijking de rechtszekerheid in alle opzichten doen toenemen.

[5] **Milieurisico's verbonden aan het verduidelijken van de definitie van afval.** Het verduidelijken van de definitie van afval komt in de praktijk neer op het verplaatsen van de grens waarop een afvalstof het predikaat "afval" verliest. Dat is zeer delicaat en niet zonder risico⁶. Zo verliest de overheid het overzicht en greep op de (afval)stromen. Een deel van de te recycleren (afval)stoffen kan immers om welke reden ook verdwijnen voor of tijdens het recyclageproces⁷.

Daarnaast moeten deze (afval)stoffen een minimum aan controle ondergaan. In tegenstelling tot de primaire grondstoffen, worden ze niet gewonnen of geproduceerd voor het specifieke doel waarop ze via recyclage toegepast worden. Daarom moeten ze als potentieel schadelijk beschouwd worden.

Voor de MiNa-Raad is dit een argument om huiverig te staan tegenover het voorstel voor het verduidelijken van de definitie van afval.

[6] **Juridische beperkingen voor de wijziging van de definitie.** De definitie is op Europees niveau vastgelegd en de lidstaten zijn niet bevoegd om stoffen die volgens deze definitie als afvalstoffen te beschouwen zijn aan de toepassing van de afvalstoffenwetgeving te onttrekken. De voorgestelde toevoeging wijzigt in essentie ook niets aan de definitie van afval. Ze mag enkel gezien worden als een verduidelijking en niet als een deel van de definitie. Alhoewel het voorstel geen andere interpretatie voorspiegelt, is de koppeling van de "verduidelijking" aan de definitie verwarrend. Het geheel lijkt eerder op een nuancering van de definitie wat het niet kan zijn.

OVAM en/of de door de regering opgerichte commissie kunnen enkel de oorspronkelijk

⁶ Ferrigno, R., European Environmental Bureau, June 2003, "To Solve the Waste Problem by Renaming it?: A contribution to the discussion on the waste definition".

⁷ Het Europese Hof van Justitie heeft echter, naar aanleiding van een prejudiciële vraag van Het Hogere Gerechtshof van Engeland en Wales, in de zaak Mayer Parry Recycling Limited geoordeeld dat het predikaat afval pas vervalt op het moment dat de stof wordt ingezet bij het productieproces.

Europese Hof van Justitie, Zaaknummer C-444/00 van 19 juni 2003.

ke definitie van afval aanhouden bij de interpretatie en kunnen nooit afvalstoffen bij beslissing onttrekken aan de afvalstoffenwetgeving. De commissie is een hulpmiddel om de houder van de (afval)stoffen te laten toetsen of zijn (afval)stof nu al dan niet zou kunnen beschouwd worden als afvalstof. Zelfs deze toetsing is niet definitief, de ultieme klassering zal immers nog steeds afhangen van de feitelijke analyse van de ogenblikkelijke toestand waarin de stof gebruikt of verwerkt wordt. Deze feitelijke analyse zal bij betwisting steeds in alle vrijheid toekomen aan de bevoegde rechter. De MiNa-Raad meent derhalve dat de verduidelijking de facto niets verandert aan de huidige situatie en niet echt tot een verduidelijking van het begrip "afval" leidt. Voor de MiNa-Raad is dit een argument om nut en noodzaak van het voorstel in vraag te stellen.

[7] **Rechtszekerheid?** Het is niet aangewezen om een verduidelijking of interpretatie van een definitie op te nemen in een decreet wanneer de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie nog onvoldoende uitgekristalliseerd is. In dat geval is de kans immers groot dat die formulering naar aanleiding van een volgend arrest alweer zou moeten worden bijgestuurd. Uit de informatie die de MiNa-Raad daarover ontvangen heeft, blijkt dat de kans reëel is dat arresten zullen volgen die leiden tot de bijsturing van de formulering van de (verduidelijking van de) definitie van afval.

[8] **Alternatief.** Omdat de MiNa-Raad voorstander is van meer duidelijkheid voor allen die bij de afvalstoffenproblematiek betrokken zijn, suggereert hij een alternatief. De Raad denkt daarbij aan de decretale verankering van de bevoegdheid voor het vaststellen, bv. door de Vlaamse regering, van een officiële leidraad voor de interpretatie van het begrip grondstof/product versus afvalstof. Een dergelijke leidraad laat meer toelichting toe bij de diverse criteria en kan makkelijker worden aangepast dan een decretale definitie, mocht zulks nodig blijken ingevolge evoluties in de rechtspraak.

Zoals uit voorgaande blijkt, kozen zowel de Europese Commissie als Nederland ervoor om via een reeks indicatoren geval per geval af te wegen of een afvalstof nog langer een afvalstof is. In die lijn stelt de MiNa-Raad voor om de Vlaamse regering decretaal te machtigen om criteria uit te werken op basis waarvan bepaald kan worden of een stof een afvalstof is of niet en om verplichtingen per stroom of per actor vast te leggen. De OVAM kan – net zoals in het voorstel van het ontwerpdecreet – belast worden met de afweging van de aanvragen en de beslissing.

Het toetsingskader mag uiteraard niet strijdig zijn met de Europese definitie van afval. Daarnaast is het voor de MiNa-Raad belangrijk dat een aantal cruciale verplichtingen voor afvalstoffen in alle gevallen behouden blijven. Zo is de registratieverplichting voor afvalstoffen zeer belangrijk. De Raad suggereert ten slotte om de uitvoering van deze decretale bevoegdheden te regelen via het Vlarea.

Tenslotte merkt de Raad nog op dat het Vlarea ook nog andere mogelijkheden biedt ter verduidelijking van het begrip "afval". In dat verband verwijst de MiNa-Raad naar zijn advies over Art. 5.1.1.1 van het ontwerp Vlarea 2002.⁸

[9] **Conclusie.** Omwille van twijfel over de gevolgen en vragen over nut en noodzaak, is de MiNa-Raad geen voorstander van de "verduidelijking" van het begrip "afval" zoals dat geformuleerd wordt in het ontwerp van decreet.

Als alternatief suggereert de Raad om via het afvalstoffendecreet de Vlaamse regering

⁸ MiNa-Raad, Advies van 16 januari 2003 over het ontwerp Vlarea 2002, 2003/2, p.33/36.

bevoegd te maken om een leidraad met criteria en verplichtingen per afvalstroom of per actor op te maken en OVAM te belasten met de uitvoering.

II. Rol van de gemeenten en provincies

2.1. Situering

[10] **Visievorming bij de overheid.** Op 25 april 2003 ondertekenden vertegenwoordigers van het Vlaamse, het provinciale en het lokale bestuursniveau een protocol omtrent een effectief en burgergericht overheidsbestuur in Vlaanderen⁹. Het hele overleg dat er vanaf december 2001 aan vooraf was gegaan, gaat de geschiedenis in als “het kerntakendebat”.

Het doel van het kerntakendebat was om, via onderling overleg en samenspraak, het Vlaamse binnenlands bestuur zo goed mogelijk te organiseren door een duidelijke verdeling van bevoegdheden en taken tussen de drie rechtstreeks verkozen overheidsniveaus in Vlaanderen: de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten.

Inzake afvalbeheer en afvalverwerking werd het akkoord geformuleerd onder de “Actie 3BIS: decretale verduidelijking van de rol van de provincies¹⁰. Gedurende het kerntakendebat werd ook het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 voorbereid. De structurering van de afvalsector kwam aan bod in het ontwerp dat aan de MiNa-Raad voor advies werd voorgelegd (zie 2.2 Eerder advies van de MiNa-Raad). De voorgestelde herstructurering werd, echter totaal geheroriënteerd, opgenomen in de definitieve versie¹¹ die op 18 december 2002 door de Vlaamse regering werd goedgekeurd. De tekst van het protocol stemt overeen met de structurering die voorzien is in actie 3bis van het definitieve Uitvoeringsplan:

- Het gemeentelijk bestuursniveau, al dan niet gegroepeerd in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, is bevoegd voor de eindverwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Inzake deze eindverwerking is er meestal een groter schaalniveau nodig. De provincies kunnen de structurele samenwerking organiseren en zo mee gestalte te geven aan het beleid van de gewestelijke overheid.
- Onder ‘organisatie’ wordt bedoeld dat een provincie - binnen de klijlijnen van het Vlaams afvalbeleid - gemeenten bindend kan sturen inzake de eindverwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De organisatie kan verder gaan dan enkel een bindende sturing - met name de bouw en exploitatie van een eindverwerkingsinstallatie – indien:
 - de gemeenten en/of hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden daarover consensus bereiken met de provincie of
 - een gemeente of een intergemeentelijk samenwerkingsverband geen structurele en duurzame oplossing vindt. In die gevallen moet de provincie dan motiveren waarom zij verder gaat.
- Centraal bij de bindende sturing door de provincie staat het laten respecteren door de lokale besturen van de doelstellingen van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke en Vergelijkbare Bedrijfsafvalstoffen.
- De provincies worden, naast de taak om gemeenten die achterblijven bij te

⁹ www.binnenland.vlaanderen.be/kerntakendebat/protocol.pdf

¹⁰ Kerntakendebat Leefmilieu en Natuur: Synthesetabel, p.10-11/26, http://www.binnenland.vlaanderen.be/kerntakendebat/werkboek_milieu.pdf

¹¹ OVAM, Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007, december 2002, p.88-89/245

trekken, ook decretaal gemachtigd om hun gemeenten te verplichten vigerende gewestelijk uitvoeringsplannen na te leven. De provincies kunnen daartoe voor de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bindende beslissingen nemen als er geen consensus is met de betrokken gemeente(n) of intergemeentelijk(e) samenwerkingsverband(en).

- Zoals de provincie de mogelijkheid heeft om in de plaats te treden van een gemeente, zo zal het gewest in de plaats kunnen treden van een provincie, bv. als deze de provinciegrenzen zou sluiten voor afval.
- Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie staat voor de gemeenten en hun samenwerkingsverbanden een beroepsmogelijkheid open bij de Vlaamse minister van Leefmilieu.

[11] Voorstel van decreetswijziging. Het voorstel van de Vlaamse regering om het afvalstoffendecreet te wijzigen, neemt het protocol over.

2.2. Advies

[12] Analyse van een eerder advies. In zijn advies over het ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007¹² stelde de MiNa-Raad vast dat het ontwerpplan een gewijzigde taakverdeling op het vlak van afval aangaf en dus een voorafname betekende van de resultaten van het kerntakendebat¹³. Bovendien meende de MiNa-Raad dat de reeds voorgestelde herverdeling van de taken op het vlak van afval niet door objectieve argumenten werd gestaafd. De MiNa-Raad kon ook niet instemmen met de herverdeling van de taken op het vlak van het afvalbeleid. Meer bepaald meende de Raad dat:

- de schaal van intercommunales niet per definitie te klein is voor het beheer van voorbehandelingsinstallaties en roosterovens. De optimale "economische schaal" van het werkingsgebied is afhankelijk van de gekozen techniek. Voor de verwerking van hoogcalorisch afval zijn zowel de gemeentelijke als de provinciale schaal te klein aangezien in Vlaanderen slechts 1 of 2 installaties nodig zijn.
- de sturing van het afvalbeleid best op het Vlaamse niveau gebeurt. Dit niveau moet ook garanties inbouwen voor een betere benutting van de eindverwerkingsinstallaties. Een betere benutting van de capaciteit kan bekomen worden via een verplichte en "in real time" registratie van het aangeboden afval door overbrengers en van restcapaciteit van eindverwerkingsinstallaties. Op basis van deze informatie kan het Vlaamse Gewest dan via een "clearinghouse systeem" afval van regio's met een tekort aan verwerkingscapaciteit afleiden naar regio's met een overcapaciteit.
- moet vermeden worden dat bestuursniveaus die aandeelhouder zijn in (concurrerende) verwerkingsinstallaties ook de verantwoordelijkheid zouden krijgen

¹² MiNa-Raad, Advies van 24 september 2002 over het Ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007, 2002/37.

¹³ Actie 3 stelt o.a.: "De provincies krijgen, uiterlijk tegen einde 2007, de volledige bevoegdheid inzake coördinatie en organisatie van de eindverwerking van afval, weliswaar binnen het kader van de algemene beleidsbepaling van en sturing door het Vlaamse Gewest, zoals dat ook nu het geval is. Hiertoe zal artikel 16,§6 van het afvalstoffendecreet aangepast worden. Sensibilisering, de ophaling en inzameling van afvalstoffen zijn taken van de gemeenten".

voor de bovenlokale sturing van de afvalstromen. Dat zou immers kunnen leiden tot belangenvermenging.

- het noodzakelijk is dat de “regie” van de hele afvalbeheersketen in handen blijft van hetzelfde bestuursniveau. Een wederzijdse afstemming tussen inzamelsysteem, recyclagemogelijkheden en verwerkingsmogelijkheden is immers onontbeerlijk. Door de taken te verdelen tussen de provincies en de gemeenten zou het principe van verticale ketenintegratie geschonden worden.
- de regie over gans het afvalbeheer in handen van de overheid moet blijven. Deze dient in de organisatie van het afvalbeheer te streven naar een maatschappelijk optimum. Het mag geenszins de bedoeling zijn om aan de private sector de organisatie van het afvalbeheer over te laten. Dat zou immers enkel leiden tot een “markteconomisch” optimum dat geenszins samenvalt met het na te streven maatschappelijk optimum.

[13] Effectiviteit van het eerdere advies. Uit het Verslag inspraak- en adviesreacties¹⁴ blijkt niet alleen dat heel wat instanties aandacht besteedden aan de problematiek van de herstructurering van het afvalbeleid, maar ook dat de kritiek nogal gelijklopend is. De conclusie is dan ook duidelijk: *“Op basis van de inspraak- en adviesreacties en de debatten in de commissie Leefmilieu dd. 18 september 2002 blijkt duidelijk dat geen enkele actor vragende partij is op de huidige bevoegdheidsverdeling in het afvalstoffenbeleid te wijzigen gelet op de zeer goede resultaten van dit beleid.”*

De MiNa-Raad stelt bijgevolg vast dat met dit voorontwerpdecreet aan het merendeel van zijn opmerkingen is voldaan: de schaal van het werkingsgebied is niet meer bepalend, de sturing van het afvalbeleid gebeurt op Vlaams niveau, de regie van de hele afvalbeheersketen blijft in één (gemeentelijke) hand en het afvalbeheer blijft in handen van de overheid.

Wel merkt de MiNa-Raad op dat er nog onduidelijkheden zijn wat betreft de uitvoeringsaspecten van het voorontwerp van decreet. Zonder het kerntakendebat te willen heropenen en binnen de bepalingen van dit advies, stelt de MiNa-Raad voor dat hierover overleg tussen de bevoegde minister en de betrokken bestuursniveaus zou plaatsvinden.

[14] Conclusie. De Raad is positief over de teneur van het voorstel tot wijziging van het decreet aangaande de structurering van de afvalsector.

¹⁴ OVAM, Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007, Verslag inspraak- en adviesreacties, december 2002, p.44-52/193.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.249/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 9 december 2003 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelings-samenwerking verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen", heeft op 6 januari 2004 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Dat onderzoek geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

36.249/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. ALBRECHT,	staatsraad, voorzitter,
	P. LEMMENS, B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

D. ALBRECHT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 2 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, zoals gewijzigd bij het decreet van 20 april 1994, wordt een artikel 2bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 2bis

§ 1. Een stof of voorwerp is geen afvalstof indien ze rechtstreeks, in totaliteit en zonder speciale voorbehandeling ingezet wordt in een vergunde inrichting ter vervanging van een primaire grondstof, waarbij de stof aan de vigerende productnormering inclusief de milieuhygiënische aspecten voldoet en inzake aard, samenstelling en impact op mens en milieu vergelijkbaar is met de primaire grondstof die ze vervangt.

Een stof of voorwerp die hergebruikt wordt voor het oorspronkelijke doel, eventueel na een kleine herstelling of een eenvoudige behandeling, is eveneens geen afvalstof.

§ 2. Vragen over of de aanduiding van een stof of voorwerp al dan niet een afvalstof is, worden per aangetekend schrijven ingediend bij de OVAM. De OVAM beslist over de vragen met betrekking tot de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof. Deze beslissing wordt bekend gemaakt binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de vraag.

§ 3. Binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de OVAM over de aanduiding van een stof of voorwerp als afvalstof kan door de aanvrager beroep ingesteld worden bij een daartoe door de Vlaamse regering opgerichte commissie die advies geeft aan de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van het beroep. De Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu doet een uitspraak binnen de 30 dagen na ontvangst van het advies van de commissie. De beslissing van de minister over het beroep wordt per aangetekend schrijven aan de beroeper, de commissie en de OVAM betekend.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de commissie.”.

Artikel 3

In artikel 15 van hetzelfde decreet wordt § 1 vervangen door wat volgt :

“§ 1. Elke gemeente draagt er, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor dat de huishoudelijke afvalstoffen maximaal worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en worden verwerkt overeenkomstig artikelen 14 en 16, § 1 en § 2.”.

Artikel 4

In artikel 16 van hetzelfde decreet wordt § 5 vervangen door wat volgt :

“§ 5. Wanneer een gemeente of een provincie de haar door of krachtens deze afdeling of door de plannen bedoeld in artikel 35 opgelegde verplichtingen niet nakomt binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn en hierdoor het algemeen belang schaadt, kan de Vlaamse regering, na ingebrekestelling bij een met redenen omkleed besluit,

in de plaats treden van de gemeente of de provincie in kwestie voor de uitvoering van alle maatregelen die nodig zijn om de voormelde verplichtingen na te komen. Het Vlaamse Gewest kan de kosten van de bedoelde maatregelen verhalen op de gemeente of de provincie.”.

Artikel 5

In artikel 16 van hetzelfde decreet worden een § 6bis, 6ter, 6quater, 6quinqües en 6sexies toegevoegd, die luiden als volgt :

“§ 6bis. Onverminderd § 5 nemen de provincies tegen uiterlijk 31 december 2007 de taak van de organisatie van de eindverwerking van de huishoudelijke afvalstoffen op zich. Onder organisatie wordt verstaan dat een provincie in uitvoering van en binnen het kader van de algemene beleidsbepaling van en sturing door het Vlaamse Gewest gemeenten in een aantal gevallen in functie van de doelstellingen van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen bindend kan sturen inzake de eindverwerking van huishoudelijke afvalstoffen.

In het geval van consensus tussen enerzijds de gemeenten en/of hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en anderzijds de provincie of in het geval dat een gemeente of een intergemeentelijk samenwerkingsverband geen structurele en duurzame oplossing vindt voor de eindverwerking van huishoudelijk afval, kan de organisatie verder gaan dan enkel een bindende sturing met name de bouw en exploitatie van een eindverwerkingsinstallatie. Als een provincie meent dat er geen structurele en duurzame oplossing aanwezig is dan dient ze dit aan te tonen via een ingevuld afwegingskader met economische, ecologische en sociale aspecten. Onder organisatie wordt niet verstaan dat de provincies zelf installaties zullen bouwen en exploiteren tenzij in de gevallen zoals hierboven vermeld. Centraal bij de bindende sturing die de provincie binnen haar organisatie uitvoert, staat het laten respecteren door de lokale besturen van de doelstellingen van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen.

De gemeenten en provincies kunnen ook initiatieven nemen inzake de met huishoudelijk afval vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen. Zowel voor gemeenten als provincies liggen hier echter geen verplichtingen.

§ 6ter. Provincies kunnen niet enkel preventief coördinerend optreden als gemeenten in gebreke

blijven, maar ook pro-actief om problemen te voorkomen of om een gezamenlijk beleid te voeren binnen het kader van het Vlaamse afvalbeleid. De provinciale overlegplatforms zoals bedoeld in § 6quater zijn daartoe een van de geëigende kanalen. Dit betekent dat de provincies, naast de taak die ze blijven hebben om gemeenten die achterblijven bij te trekken, ook gemachtigd zijn om hun gemeenten te verplichten vigerende gewestelijke uitvoeringsplannen zoals bedoeld in artikel 35 na te leven. De provincies kunnen daartoe voor de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bindende beslissingen nemen als er binnen het provinciaal overlegplatform zoals bedoeld in § 6quater geen consensus is met de betrokken gemeente(n) of intergemeentelijk(e) samenwerkingsverband(en). Bij een consensus tussen enerzijds de gemeenten en/of hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en anderzijds de provincie kan de provincie ook andere taken op zich nemen waarover de bedoelde consensus handelt.

§ 6quater. Per provincie wordt een provinciaal overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen opgericht.

De provinciale overlegplatformen bestaan uit vertegenwoordigers van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeenten, de provincie en het Vlaamse Gewest. Deze worden aangeduid door hun respectievelijke besturen.

De provinciale overlegplatformen hebben als taak :

- 1° de samenwerking tussen de lokale besturen en de provincies uit te werken, met prioritaire inzet naar de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen ;
- 2° de uitwisseling en afstemming van sensibiliseringsacties ;
- 3° de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar het afvalbeleid minder goede resultaten haalt bij te sturen ;
- 4° innovatieve projecten te gaan initiëren of ondersteunen met bijzondere aandacht voor projecten die voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen centraal stellen.

De informatiedoorstroming tussen het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen en de provinciale overlegplatformen gebeurt volgens afspraak.

§ 6quinquies. Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie staat voor de gemeenten en hun samenwerkingsverbanden een beroepsmogelijkheid open bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu. Dit beroep moet via een aangetekend schrijven bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, ingesteld worden. De Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, start binnen de maand na ontvangst van het aangetekend schrijven onderhandelingen op en neemt binnen de zes maanden na de start van de onderhandelingen de eindbeslissing. Hiervoor roept de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, het advies in van het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in § 6sexies. Het Vlaams overlegplatform geeft uiterlijk vijf maanden na de start van de onderhandelingen een advies, en dit bij voorkeur bij consensus, zoniet met meerderheid tegen minderheid met vermelding van minderheidsstandpunten. Het Vlaams overlegplatform en de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, moeten daarbij de vigerende plannen bedoeld in artikel 35 respecteren.

§ 6sexies. Het Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen is belast met de coördinatie, bijsturing en bewaking van de plannen bedoeld in artikel 35 wat betreft de huishoudelijke afvalstoffen.

In het Vlaams overlegplatform zijn minimaal vertegenwoordigers opgenomen van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de bedrijven, de erkende kringloopcentra en belangenorganisaties.

Het Vlaams overlegplatform heeft als taak :

- 1° de samenwerking en het overleg tussen de verschillende bestuursniveau's, belangenorganisaties, erkende kringloopcentra en bedrijven te bevorderen en te stimuleren ;
- 2° jaarlijks de prioritaire acties inzake preventie, hergebruik, selectieve inzameling en eindverwerking vast te leggen (met een bijzonder aandacht voor acties die de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen centraal stellen) ;
- 3° de gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies waar het afvalbeleid minder goede resultaten haalt, bij te trekken ;
- 4° bij gebrek aan consensus tussen de gemeente, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

en provincies inzake de uitvoering van de in artikel 35 vermelde plannen wat betreft de huishoudelijke afvalstoffen advies te verstrekken aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, zoals bedoeld in § 6quinquies.”.

Brussel, 23 januari 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking,

Ludo SANNEN
